

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Főter. 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. <i>Kéziratok nem adatnak vissza.</i>	Előfizetési díj: Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árajzjék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.	Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. <i>Nyiltér ettől sora 30 kr.</i>

Álhumanizmus.

Genf mihozzánk messze van és így nem vagyunk képesek ellenőrizni, mi igaz benne, de megírták az újságok és azokat nem zárolta meg senki, hogy Luccheni a förtelmes fenevad azt kérte a genfi főügyésztől, hogy neki a dohányzás szabadságát engedjék meg. Is a kérelmet teljesítették. Nem soká, fekete kávé is szerviroznak a délutáni szivarja mellé.

Mi ez ha nem a humanizmusnak bűnös túlhajtása.

De honi földünkben sem idegen a pervett erkölcsök e buja tenyésztelepe, nemcsak »Helyécia hótakart mezőin.« Hónapokkal előbb egy koldús asszony legyilkolta Békésen az ottani tiszteletesét. Miért tetted ezt? — kérdezi a vizsgálóbíró. Mert a börtönben lenni jó. Már egyszer öltem, hogy odajussak; de kiengedtek. Öltem másodszor is, hogy visszajussak.

Nem álhumanizmus-e, hogy az alföldön mondva-csinált éhínség hírére adakozni kezdenek az emberek és kívül, hogy olyanoknak adnak anyagi segílyt »éhínség« címén, kiknek 800 forintjuk van a takarékpénztárban rendes kamaton.

Mi csinálja a szocializmust, ha ez nem.

De társadalmi berendezkedésünk minden vonalán a nyegle a túlvitt humanizmus nyomait találjuk. Már az iskolában is. Arról tudunk, hogy elemi iskolás gyerek bicskával ment tanítójának, de arról is, hogy »durva bánásmód« miatt megfosztottak egy tanítót állásától, hajléktalanná tették családját és oda dobták az elzüllésnek, mert egy gyermeket megmért fenyeíteni. A gyereknek esetleg használhatott a verés, visszaterelte a becsületes életpálya mesgyéjére, a tanítót áldozatul dobta az álhumanizmus.

Eltörlik a halálbüntetést Schweiczban. A prudencia judiciarai nevében törlik el. Mily büntetést fognak im most méltónak találni a hetédhöz és borzasztó voltához? Szent igaz. Nekünk nem nyujtana sem elégtételt, sem kárpótlást a világlatok ez unikumának silány életének elvétele még akkor sem ha száz élete lenne is, — de a gon-

dolattal foglalkozva önkényt előtünk van, hogy förtelmes gonosztevőt szinte ingerelte a schweiczi enyhe börtön, a hervostratesi hír. Hogy talán inkább az álhumanizmus adott tört ebbe a gyalázatos kézbe, mint a politikai fanatizmus.

És egy balul értelmezett kép eszmét, a humanizmust, így teszik hitelvesztetté. Erkölesi terén olyan sülyedésbe estünk, hogy a regenerálásnak be kell következnie. Közéletünknek nem a nagy felvilágosodás legyen a palódiuma, hanem a vallás erkölesi élet. Éleszteni kell az alvófélben levő ősi hit buzgóság lángját.

Régi pidesztáljára kell ültetnünk a keresztény erkölcsöket.

Vegyük kezünkbe a nevelés nagy és szent munkáját a bölcsönél.

Építsük fel újra a vallási indifferenzizmus kezei által szétrombolt családi életünket.

Igen is hatékonyabban kell a vallás-erkölesi nevelést berendeznünk, különösen a családok mai elszomorító közömbösségének és atheizmusának kell megszűnie. Ha a regeneráció keresztül megy, akkor a szeretet és a béke angyalai térnek vissza. Akkor a feyházak kápolnákká, bilincsek ekevasakká, a kardok és szuronyok aratósarlókká változnak.

De ezt a valódi humanizmussal érijük el, nem álhumanizmussal.

Hegyi Antal fegyelmi ügye.

Nagy ideje már annak, hogy a Hegyi Antal-féle fegyelmi ügy szőnyegen forog; de azért alig egyszer vagy kétszer emlékezünk meg róla. Itt állunk a forrás mellett, az ügy szomorú hőségének szívéét és lelkét régóta volt alkalmunk megismerni teljesen s egyik-másik dolog pusztá megérintésével is egészen más világításban mutathattuk volna be a szomorú ügyet és szereplőjét: mégis hallgattunk, hallgattunk, mert nem találjuk helyén valónak, hogy a sajtó oda tolaodjék a bírói székre és az vegye át a bíraskodás szerepét, pressziót gyakorolván bármely irányban a törvényes bírakra. Hallgattunk, mert föltétlen bizalommal és a legnagyobb tisztelettel vagyunk egyházi fórumaink jóakarata és igazságszeretete iránt.

Sajgott a szívünk a mikor láttuk, hogy még a katolikus komoly lapok egy része is megtevesztve, a váci szentszéket kezdi bántalmazni, gonyolódva sértegetve és szidalmazva azt. Azonban okulva a váci

szentszék nagylelkűségén, a mely méltóságán alulinak találta, hogy egy közönséges renitenssel hírlapi polemikába elegyedjék: még akkor sem akartunk bocsátkozni az ügy tárgyalásába.

De az utolsó napok eseményei mégis oly szomorúak, hogy nem hagyhatjuk azokat említés nélkül, annyival is inkább, mert napról-napra mindinkább tapasztaljuk, hogy a közvélemény egészen félre van vezetve.

Tudvalevő dolog, hogy a váci szentszéki ügyész a harmadfokú primási ítélet ellen, — a mely Hegyi Antalt az első fórum által kimondott és a második az érseki szentszék által megerősített és azonnali végrehajtási záradékkal szigorított a hivatal — és javadalomtól való felfüggesztés alól felmentette — Rómába fellebbezett.

Hegyi az ítélet kihirdetése s a mindjárt bejelentett ügyészi felebbezés alkalmával kikelve az ellen, hogy a primási szentszéktől lehessen appellálni Rómába, kijelentette, hogy ő nem hajlik meg a szentszék abbeii végzése előtt, hogy a benvujtott appelláció következtében őt javadalmába vissza nem bocsátják.

Bár a szentszéki elnök tudomására hozta, hogy a plebániát el nem foglalhatja, Hegyi mégis rögtön több ítviratot küldött Csongrádra jelezvén, hogy visszahelyeztetett és az adminisztrátornak és Sperling Béla káplánnak egyszerűen tudomására hozta, hogy szolgálatukat többet igénybe nem veszi — 24 ezer lélekkel bíró városban három pap közül kettőt tehát önként rögtön fölöslegesnek deklaráll. Csak az adminisztrátornak és paptársainak óvatossága mentette meg a népet akkor is a botránytól.

Úrnapján Hegyi erőszakokkal akarta elfoglalni a plebániát: ismét a többi papság mentette meg a népet a vérengzéstől és a nagy ünnepet óriási megszentételemtől. Hegyi Antalnak természetesen az volt az első gondja, hogy telelarmázza a világot, hogy ime mily erőszakot követ el rajta ismét a váci szentszék.

Látva, hogy így nem boldogul, ugyan ő, a ki azelőtt erőszaknak és üldözésnek nevezte váltig a szentszéki ügyésznek Rómába való appellációját, a melynek szerrinte helye sincs — most ő maga siet Rómába s a Congregatio Concilii Tridentini bíboros testülete előtt azzal vádolja a váci szentszékét, hogy az ügyet nem akarja a római szentszék elé terjeszteni. Pedig csak rövid idő telt bele s a váci szentszéki ügyész elkészítette a sok időt igénybevevő fellebbezést, az aktákat Esztergomba küldték az »Apostoli« levél végett, az akták visszaérkeznek az apostoli levéllel s teljesen felszerelve Rómába küldetnek.

A ki ismeri Hegyi Antal természetét, — a ki képes ugyanazon váci szentszéki tagokat, a kiket előbb pofonütéssel fenyegetett s a mikor bajba került, »osculor manus«-sal »kezeit csókolommal« végigjárni, elképzelheti, mily ártatlan ábrázattal könyörgött önmagáért és gyanúsította a váci megyés püspököt és szentszékét a bíboros Egyháziók előtt, a mint ennek híre Vácra is elérkezett. Megjegyzendő,

hogy akkortájt az akták még Esztergomban voltak.

Hegyi Antalnak — mint másutt is — az volt a gondja, hogy valami hűtlen hivatalnok útján információt szerezzen magának a szent Congregatio tárgyalásairól.

Igy kaphatott ő ez előtt 2 héttel valami magánértesítést, a melynek alapján mindjárt goromba és fenyegető levelet menesztett a váci sz. széki ügyészhez.

A váci egyházmegyei hatóság és a szentszék pedig mostanáig sem értesültek arról, történt-e az ügyben Rómában valami döntés vagy sem! annál kevésbé érkezett oda valami ítélet, a melyre Hegyi mint bevégzett tényre nagy garral hivatkozik, megtoldva azon durva rágalmazással, hogy a váci szentszék a már kezén levő 4. fokú ítéletet jogtalanul visszatartja. Különben kicsit gondolkoznia is kellett volna neki vajjon belemenne-e a szent Congregatio abba, hogy a magyar pöriratok alapján a nélkül, hogy a bíboros bírák azokat érthették volna, döntsön e fontos ügy fölött!

Hegyi Antal mégis az általa számított egy hét leforgása alatt sem helyeztetvén vissza, a múlt vasárnap, a mikor az adminisztrátor két káplánjával a plebániától jól eselő temetőbe processziót vezetett — a hétfájaldalmú temetői kápolnába — és ott ünnepélyes misét mondott és prédikált, Drexler Antal hittanár pedig a tanári konferencián volt elfoglalva: Hegyi Antal a jó pásztorok módjára három teher szekérrel, 11—12 ember kíséretében állít be az egészen üres plebániára. Készen álltatott mindjárt lakatos is, a ki az időközben hazajött hittanár tiltakozása dacára is Hegyi Antal parancsára felnyitja az ebédő ajtaját, innen behatolnak a szomszéd szobába s az adminisztrátornak ott talált fehérneműjét kidobálják, mi közben az ott levők valamelyike, mint halljuk, egypár darabot el is emelt.

A processzióról visszaérkezők, megbotránkozásal látják a plebánia körül a csődületet; ez egyesek izgatására nő, veszeljes jelleget ölt; közben csendőrök jönnek elő; a szajásabb izgatók ezekkel is kikötnek s csak először az adminisztrátor kérelmének, a ki levett kalappal esedett a népnek, másodsor a szolgabírónak köszönhető, hogy a csendőrök bár jogosan használhatták volna fegyverüket, nem használták.

Hegyi Antal, a kit 12 társával csendőrök őriztek, közben nyugodtan lakmározott s kárörömmel nézte az ablakon keresztül jó pásztori munkája újabb eredményét. Célja sikerült, nevét ismét enlegetik.

A többi a lapokból ismeretes.

Hegyi Antal élete utóbbi időben mind ilyen triumfusokból áll! Ő az üldözött! Miért? Szerinte politikája miatt! Melvikért? Csongrádi 10 évi működése alatt először volt kormánypárti, azután nemzeti párti azután függetlenségi, legutóbb néppárti. S vajjon ki üldözi őt? Szerinte a püspök a ki már annyiszor bocsátott meg neki; az a püspök, aki még azt is megvette már, hogy *lúzra dobatta Hegyinek oly iratait, melyek alapján degradálni lehetett volna őt!* Ki üldözi őt? a váci püspöki szentszék, a mely mind talpig becsületes egyházi férfiakból áll; az a szentszék üldözi őt politikája miatt, a mely a legutolsó választás alkalmával is oly nemesen, olv példaszzerűen viselte magát.

Az a szentszék, a melynek tagjai előtt nemcsak ismerősök, hanem bármely idegen, a kinek valaha dolga volt ő velők, csak kalapot emel: ez vetemedik arra, hogy egy közönséges rakoncátlan, fegyelmetlen, öntelt, magáról megfeledkezett lázongó papot igazságtalanul üldözzön.

A kinek nincs rendben a dolga, a kinek takarni valója van, annak eszköze az, hogy másról beszél, mint a miről van szó!!

Mi előttünk, a kik közvetlenül ismerjük a dolgot, csak két kérdés áll:

1. Elvégeztette-e a svájci miséket vagy sem? És vonhatja-e ezen a czimen

Hegyi Antalt az ő Főpásztor felelősségre vagy sem? megengedhető-e, hogy bármely alárendelt pap püspökét minden alap nélkül országosan pellengére állítsa s őt kénye-kedve szerint sértegesse? — Erre a kérdésre a római szent Congregatiótól várjuk a döntő feleletet, illetve a döntő intézkedést!

2. A második kérdés: Hová tette Hegyi Antal a csongrádi temető pénzét? Hol van a misealapítványok pénze, melyeket püspöki jóváhagyás nélkül s mégis hivatalos alapító oklevelek kiadásával elfogadott s mostanáig a püspök előtt titokban tartott? — E kérdés csak újabban merült fel; benne az elővizsgálat meg is tartott. Hogy voltaképen mily eredménytelen, nem tudjuk. De közszájon forog, hogy a felleválói eltiprásában gyönyörködő s mégis önmagát martírnak feltoló eltévedt pap kezén sok ezer forint egyházi pénz elkalódott.

A fenti cikket a »Váci Közlöny« m. hó 25-ikén megjelent számából szóról-szóra adtuk közre. Tehát egy olyan lapból vettük át, mely a püspöki aulához közel áll.

Az idézett közlemény olyan tárgyi-lagos hangon van írva és annyira igazságos és méltányos, hogy a közleményben talán még maga Hegyi Antal sem találhatna kivetnit valót.

Ennek dacára Hegyit ma már ugy lehet állásába visszahelyezték. Tehát Hegyi bűneit a legfelsőbb egyházi forum sanctionálta, vagyis kimondotta azt, hogy mise pénzeket elsikkasztani meg van engedve, ha az illető sikkasztó a saját lelkiismeretének elszámol.

Gyönyörű doctrina!

A szerkesztőség.

Alapos információk.

A hirlap tudósítás a XIX-ik század alkonyán annyira kifejtett, hogy ma már a lapokban közzétett hirlapi tudósításoknak, éppen nem lehet hitelt adni. A tényeket annyira elferdítve közlik, hogy a végeredmény rendszeren maszlag, mely az olvasó közönséget valósággal elbódítja talnak vezeti.

Van rá eset, hogy az illető, kitől a kiküldött hirlaptudósító az információt nyeri, nem ismer rá a bement szavakra; mert azokat a hirlap tudósító a saját szája íze és fantáziája szerint találja fel az olvasó közönségnek.

Igy van ez a nagyport felvert »Hegyi féle« ügygyel is. Ebben az ügyben a legképtelenebb híreket hozzák napfényre a lapok. Pedig mint írják »Saját tudósítónktól.«

Például: a m. hó 27-én megjelent »Budapesti Hirlap«-nak »A csongrádi pap«-ról »saját tudósító«-jától eredt közleményben is, annyi homok foglaltatik, hogy az igazságot alig lehet belőle kiszedni.

Homok már az is, hogy az információját Ujhelyi Nándor kir. tanácsostól nyerte volna. Mert hiszen Ujhelyi Nándor ur az, aki a Hegyi ügyet legkevésbé ismeri, Ujhelyi Nándor az, aki sem Hegyivel magával, sem ügyeivel és bajaival egyáltalában nem foglalkozott.

Szerencse, hogy a »Budapesti Hirlap« saját tudósítójának azon beszélgetésén, melyet ez ügyben Ujhelyi Nándor urral folytatott jelen voltunk. Hiszen éppen mi voltunk azok akik Ujhelyi Nándor urnak a tudósító urat bemutattuk, Ujhelyi Nándor ur pedig a tudósítónak szóról-szóra a következőket mondotta: »*En a Hegyi ügyben információt nem adhatok; mert én azt legkevésbé ösmerem és így én töllem esetleg hamis információt nyerhetne; hanem tessék másokhoz fordulni.*«

Nem lehet azután csodálkozni: midőn a nevezett közleményben olyan is foglaltatik, hogy Hegyi 60.000 firt magán vagyron felett rendelkezett.

Hát ugyan ki látta és ki tudja azt, hogy Hegyi 60.000 firt magán vagyronnal rendelkezett? Erre tessék felelni!

Mi ugy tudjuk, meg azt tapasztaltuk, hogy Hegyi ide egy krajczárt sem hozott. Annyira nem hozott, hogy instellatiója alkalmával az ebédet juh paprikásból meg egy tál turós csuszából állította ki. Ugy, hogy a meghívott vendégeknek otthon újra kellett ebédelniök.

De Hegyinek olyan állása volt Váczott, hogy ott nem 60.000 forintot, de 60 krt sem szerezhetett. Különben, mindenki tudja, hogy a volt plébános teljesen szegényül foglalta el itt állását.

A legnagyobb absurdum az egész tudósításban: midőn Hegyi ügyét ugy tünteti fel, hogy az harc az intelligencia és a nép között.

Nem tudjuk, kiket ért a t. »saját tudósító« a nép alatt. Mert ha a csongrádi nép fogalma alatt azt a 1—200 szociális-tát, meg azt a néhány dologkerülő csavargót érti, kik a Hegyi által felkorbácsolt zavarosban akarnak halászni, hát akkor igaza lehet. De ha a nép alatt, mindazokat érti, kik a szó-szorosabb intelligencia keretébe nem foglalhatók: akkor a sulykot nagyon elvetette: Csongrád népének $\frac{9}{10}$ -része Hegyivel nem rokonszenvez; sőt Hegyi viselt dolgait elítéli.

Végül, a nevezett közlemény következő passusát idézzük: »Eszétől félnek és tisztelik itt.«

Hát ugyan tessék megmagyarázni, hogy miként lehet egy esztelen ember eszétől félni?

Az eszétől a t. páternak ugyan itt senki sem fél. Hanem igen is félnek piszkos nyelvtől és véghetetlen szemtelenségétől. Ettől fél nem csak ellensége: hanem a legjobb barátja is.

No, meg félünk az olyan alapos tudósításoktól is, a minőt egy némely lap saját külön tudósítója szokott közzétenni.

UJDONSÁGOK.

— **Eljegyzés.** ómoroviczai Heinrich István dr. helybeli kir. közjegyző tegnap váltott jegyet Éder Ágneska kisasszonnyal lapunk felelős szerkesztőjének bájos és szeretetre méltó leányával. Öszintén gratulunk!

— **Fehér holló.** Tisztelendő Drexler Antal r. kath. hitoktató és latin nyelv tanár a helybeli áll. polg. iskolánál, ezen állásáról az iskolai gondnoksághoz beadott kérvényében lemondott. Lemondását azzal indokolja, hogy amennyiben Hegyit vissza helyezték, állásától kénytelen megválni: mert egy misepénz sikkasztó pappal egy városban és egy földel alatt nem maradhat meg. Ugyan ilyen feliratot küldött Schuster Constantin váci püspök Ő nagyméltóságának is. Ha ilyen önérzetes papok lennének a váci egyház megyében, akkor Hegyi dacára annak, hogy visszahelyezték, nem maradhatna meg állásában. De sajnos a mai elzúllott korszakban az ilyen becsületes és tisztességes pap, valóságos fehér holló számba megy.

— **Hegyi visszahelyezése.** A Hegyi Antal ügye új fordulatot vett. Ugyan is: a jeles papot, kit a svájci misepénzek elkezelésével alaposan gyanúsítottak, ki itt a fundációs misepénzekből k. b. 7000 firtot elkezelt és e miatt vizsgálat alatt áll, kit nem rég csendőrfedezet mellett kísérték a fenytő törvényszékhez, ki azonfelül a sírhelyekből befolyt összeget is elkezelte, hosszas húza-vona után plebániái állásába visszahelyezték az Isten nagyobb dicsőségére. Éljen a papi igazságszolgáltatás!

— **Halálozás.** Dr. Kájlinger Zsigmond járási orvost és tb. vármegyei főorvost sulyos csapás érte nejének, szül. Heller Nária úrnőnek e hó 14-én, Mindszenten, 82 éves korában történt elhalálózásával. A megboldogult úrasszonyt vasárnap, nagy öröszvéttel helyezték el örök nyugalomra.

— **Rágalmazási pör.** Sima Ferencz képviselő egy alkalommal azt állította, hogy Szatmári Ede szentesi ügyvéd diplomája hamisított. Ebből kifolyólag Simát

bepanaszolta a büntető törvényszéknél. Az ügy eldöntésére az igazságügyminiszter a kunszentmártoni járásbírókat küldte ki, mely Simát három heti fogházra ítélte. A királyi tábla megerősítette az első bíróság ítéletét.

— **Hirdetmény.** Csongrádvármegye alispáni hivatala közhírré teszi, hogy a legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagoknak 1899. évre kiigazított névjegyzéke a törvényhatóságnál e hó 17-től számított 15 napi időtartamra közszemlére kitétetett, a mely idő alatt netáni főlebbezések az állandó bíráló választmányhoz nyújthatók be.

— **A csongrádvármegyei gazdasági egyesület** mult vasárnap tartotta meg a szokásos évi csikódíjazást, mely alkalommal 14 szopós és 10 három éves csikó került bemutatásra. Első díjat nyerte a Pignitzki testvérek csikója, másodikat a Négyesi Mihályé, harmadikat a Piti Pálé s negyediket a Csurai Ferencé. A három évesek közül az első díjat Négyesi János, másodikat Kristó Nagy Imre, harmadikat Négyesi János és a negyediket Kristó Nagy Imre csikója vitte el.

— **Állatbetegségek.** Szegvár községben nagy mértékben pusztít még ma is a sertésvész, mely a község sertés állományát már csaknem teljesen tönkre teszi. Mágocs községben ugyanezen betegség már szűnő félben van s a hatósági zárlat hihetőleg rövid időn belül feloldható lesz.

A tél előtt. Önfentartási harcz: ezt küzd ma és a közelebbi időkben Magyarország. Nem külső ellenséggel — azzal könnyebb volna — benső jóbarátunkkal, a monarchia másik felével, Ausztriával. Hideg szelek fújnak onnan ellenünk, mondja maga Jókai; de ez csak szelid költői hasonlat. Ádáz és kitartó gyűlölet az, amivel ellenünk törnek, hogy magukkal ragadjanak a pusztulásba. Nem közjogi harcz ez; ott belátják, semmit sem tehetnek ellenünk az uralkodó nélkül Anyagi életünkben akarnak bennünket megbénítani, tudván, hogy a mivelődésünk, egész előrehaladásunk ebbe a benuulásba belesorvadhat. Még mindig a régi osztrák jelszó: először szegényekké akarnak bennünket tenni, a rabság aztán magától következik. És erről a háboruságról mondják a félhivatalosak, hogy folyik a kiegyezés munkája. Soha kormányférfiak, parlamentek, az egész politika munkája annyira nem ment még a magyar közönség zsebére és egzisztenciájára, mint ez, ami ma és a közelebbi jövőben folyik. Ezért érthető az általános izgalom, amely idehaza elfog mindenkint, hiszen nemcsak a magyar állam becsületes érdekeinek megmentéséről vagy elvesztéséről van szó, hanem egyenként, kinek-kinek az egzisztenciájáról. Ez a jövő, amelyben a Magyar Hirlap tudja a maga feladatát, amely legintenzívusabb az osztrák præs ellen, mert azok ilyen eszközökkel verednek. Ők maguk brutálisak és tőlünk a nagylelkűséget követelik. A Magyar Hirlapot már radikális multja is kötelezi, hogy ne engedjen a vénasszony politikának, amelyet némelyek itthonról is ajánlanak. Ellenkezőleg: ez új-ság a végsőig fog izgatni a magyar érdeket mellett és hiszi, hogy hasznos szolgálókat tehet az önfentartás nagy, izgalmas és bizonyára nem vértelen harczban. Politikai program helyett — amelyet szives és ismerős olvasóink úgy se kérnek tőlünk — ime egy kis utalás a jelenre és a jövőre. Nehéz telünk lesz, eseményekben gazdag és — hisszük — dicsőséges is. Ami pedig a Magyar Hirlapot illeti, szintén nem akarjuk untatni az olvasót hosszú tervrajzzal és részletekkel. Valamennyi régi támaszunk mellettünk maradt. A szerkesztőség, élén Fenyő Sándorral, a régi maradt. Ujak jöttek és a téli szezonban már megvalósíthatjuk régi ábrándunkat: szépirodalmi tekintetben olyan lesz a Magyar Hirlap, amilyen soha semmi magyar napilap nem volt még. Néhány nap mulva megkezdjük a világirodalom egyik legna-

gyobb alakjának, az első regényírónak, a Magyar Hirlap legbensőbb munkatársának: Jókai Mórnak új regényét, melyet számunkra írt. Jókai regényének címe: »Gyász-orgiák.« a tárgya maga is érdekfeszítő és a legmodernebb a szó nemes értelmében. Ugyancsak a téli szezonban lesz alkalmunk közreadni Bródi Sándornak hosszabb munkáját: »A kőműves« című realiztikus szerelmi történet. Szépirodalmi munkákkal, tárczákkal, regényekkel látták el lapunkat a multban: Ambrus Zoltán, Bársony István, Benedek Elek, Beniczky Bajza Lenke, Bródy Sándor, Dóczy Lajos, Endrődi Sándor, Feszty Árpád Gárdonyi Géza, Heltai Jenő, Horváth Janka, Hubay Jenő, Ignóty, Jókai Mór, Kazár Emil, Komáromy András dr. Kürthy Emil, Lengyel Laura, Lovik Károly, Márkus Miksa, Mikszáth Kálmán, Pekár Gyula, Petelei István, Pósa Lajos, Radó Antal, Szabóné Nógáll Janka, Sziágyi Sándor, Türr István, Várady Antal. Ezek túlmegyő részéhez lesz szerencsénk a jövőben is. A tisztán szépirodalmi tartalom mellett nem hanyagoljuk el a lapok társadalmi és művészeti részét. Ez utóbbira ezentúl is nagy sujt fogunk fektetni. Színházi rovatunk a legbőségesebb lesz. A fontos és érdekes társadalmi kérdésekről a közönséggel együtt konferenciákat tartunk, az önként által ismert csapáson, de új formában. A Magyar Hirlap e mellett, hogy a legterjedelmesebb napilap, módot keres arra is, hogy olvasóit külön, ingyenes kedvezményvel örvendeztesse meg. Ilyen a rendes Karácsonyi Album is, amelynek arányai, tartalma nagyobb szabású lesz az idén, mint akármely előző évben. Ezáltal nemcsak díszes és szórakoztató, de minden művelt olvasóra nézve szükséges munkát adunk minden régi és új előfizetőnk kezébe, minden külön díj nélkül, bérmentve. Előfizetőink negyedévenként 50 krajczárért küldjük meg a »Kis Világ« című képes gyermeklapot, a mely a fejobb gyermeklap mai napság. Az »Évszak« című gyönyörű divatlapot is potomságért, mindössze 80 krért kapják a Magyar Hirlap előfizetői évnegyedre. A Magyar Szalon, e kitűnő havi folyóiratot, szintén kedvezményesen áron kapják a Magyar Hirlap előfizetői. A Magyar Hirlap és a Magyar Szalon együttesen előfizetve, egész évre 24 frt helyett 20 frt, fél évre 12 frt helyett 10 frt, negyedévre 6 frt helyett 5 frt. A lapunkban most könyvalakban megjelenő érdekes regény eddigi folytatásait díjmentesen küldjük az ujonnan belépő előfizetőknek. A Magyar Hirlap előfizetési árai ezek: Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr. Ebbe be van tudva a postaköltség a vidékre, illetve a házhoz hordatás Budapesten. Előfizetni bármely naptól kezdve lehet. Mutatványszámot 2—3 napig szivesen küld kívánatra a Magyar Hirlap kiadóhivatala, Honvéd-utca 4.

— **Fontos tudnivaló.** A gyomorbetegségek igen komoly aggodalomra adnak okot, különösen ha annak orvoslását elhanyagoljuk. Ezek ellen mindig kellene jó házi orvosságot készen tartani. Kitűnő hatású szernek bizonyult ebben dr. Rózsa »Életbalsama«, amely B. Fragner gyógyszer-tárában kapható Prágában 203—III. sz. Megszerezhető minden gyógyszer-tárban.

Anyakönyvi bejegyzések 1898. év szept. 3-tól szept. 10-ig.

Eljegyzés: Bozó Sándor Hajdú Ágnessal, Pándó István Szabó Teréziával.

Házasságkötés: Bakai Sándor Nagy Erzsébettel.

Születés: Nagy Rozália, Varga Mihály, Veres Mária, Pusztai Mihály, Juhász István, Söhlva Mihály, Török Mária, Bózsik Anna, Táborosi Erzsébet, Hajdú

Julianna, Kása Matild, Klettenhoffi Klette Izabella Hermina, Eszes Imre, Horváth Lajos, Nagy Mihály, Viktor József, Imre Etel, Maszlag István, Kása Margit.

Halálozás: Türr Julianna 7 nap, sárgaság, Kocz Erzsébet 19 hó béllhurút, Kádár Pál 82 év, aggkór, Barta István 12 nap, béllhurút, Dorszki László 3 hó, béllhurút, Táborosi Franczi 2 hó, béllhurút, Balog Anna Csúri Gergelyné 41 év, gümőkór, Takács Pál 64 év, sebzési derme, Sándor Anna Tandari Mihályné 58 év, tüdőgvulladás, Palásti József 57 év, gümőkór, Fodor Mária Szöke Vendelné 68 év, sárgaság.

10-től 17-ig.

Eljegyzés: Sándor Elek Samu Viktoriával, Nagygyörgy Sándor Fábán Máriával.

Házasságkötés: Gétzi József Kis Annával, Benedek András Percze Veronikával.

Születés: Gondi Mária, Gulyás Fanczi, Kókai Franczi, Kádár Mária, Pap Mihály, Dragon Mária, Récze Francziska, Rác István, Maszlag János, Sinkó Mária, Kallai Mária, Révész János, Justin Julianna, Pádi Kovács Erzsébet, Deák Mihály, Türr Valéria Zsófia, Nagy Veronika, Kókai Julianna, Varga Mária, Makai Balázs Mihály, Veres István, Fölföldi Mihály, Szabó Lajos, Csenki Pál.

Halálozás: Vinkler Ferencz 66 éves idült alkohol mérgezés. Lantos István 4 hó, béllhurút. Safranovics Mária Ilona 11 hó, veleszületett gyengeség, Ragya Tóth Erzsébet 6 hó, béllhurút. Szörfi László 11 év, hangrésgörös. Piroška Borbála Deák Sándorné 28 év, méhrák. Farkas Béla 3 hó, béllhurút. Kókai Franczi 7 nap, görcsök. Horvát Piroška 13 hó, idült béllhurút.

17-től 24-ig.

Eljegyzés: Varga István Mező Esztert Tvukodról, Kálmán András Sarusi Rozáliát Teésről, Binét Sámuel Freund Jankát Dusnokról, Fekete Gergely Gyovai Zsófiát, Babel János Nyilas Tóth Máriát, Szelhoffer József Szűcs Erzsébetet Szentesről.

Házasságkötés: Gábor Lajos Kávai Viktoriával, Huszka Péter Góg Annával.

Születés: Balla Lajos, Mihálovics Francziska, Pap Jánosnének halva született fia, Oláh Erzsébet, Német Gáspár, Nagy András, Balog Francziska, Serki Margit, László Veronika, Schvarcz Mária, Rács Rozália, Türr Mária, Keller Erzsébet, Dósa Rókus, Huszka Ágnes, Olajos József, Nagy Erzsébet, Kása Magdolna, Sándor Julianna, Német Sándornének halva született leánya, Juhász János Mihály.

Halálozás: Gulicska István 14 napos, görcsök. Szörfi Valéria 2 éves, béllhurút. Viktor Ferencz 1 hónapos, béllhurút. Pap Jánosnének halva született fia. Simon György 5 hónapos, béllhurút. Gyovai Etelka 4 éves, gümőkór. Nagygyörgy János 19 hónapos, béllhurút. Bodor Anna 2 hónapos, béllhurút. Dudás János 4 hónapos, béllhurút. Bagi Rozália 6 éves, gümőkór. Kádár Mária 11 napos, veleszületett gyengeség. Olajos József 1 napos, görcsök. Szabados Valéria 5 hónapos, béllhurút. Német Sándornének halva született leánya. Mihálovics Francziska 4 napos, sárgaság. Ujszászi Mária 2 hónapos, hurutos tüdőlob. Márjasi Mária 8 éves, roncóló toroklob. Bocskoros Margit 14 hónapos, hörglob. Varga Julianna özv. Kordik Jánosné 73 éves, aggkór. Szabó Ágnes 11 hónapos, béllhurút. Gyovai Ilona Mária 1 hónapos, béllhurút.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Teljesen ártalmatlan.

Antiszeptikus és hygienikus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellene többé semminemű gyöngédtelen és ártalmas gummi- vagy spongya-cikkok, 1 doboz (12. drb.) 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.

Kapható a feltalálónál
László József gyógyszerésznél
Maros-Ujvár. (Erdély.) 8757.

Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszerész, Kerpel. Fehérsas gyógyszertár Lipót-körút 28. sz.

Bárhová discret szétküldés.

(Telefón 3617.)

Czélszerű és kiméletes. 30-14

Rendkívüli hatású fogcseppek!!!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők figyelmét felhívni az általam készített kütünő hatású

fogcseppekre,

melyek még minden esetben a legmakacsabb fogfájást is, nem percek vagy órák mulvat hanem rögtön megszüntették.

Egy kis üveg ára 25 kr.

Kapható: a készítő **Bencsik Lajos** gyógyszerésznél Szegeden. Továbbá **Vladár Sándor** ur gyógyszerésznél Csongrádon.

30-21

461 sz. Tisza-köröszugi árm. és belvízszab. társulat.
898.

Pályázati hirdetés.

A Tisza-köröszugi árm. és belvíz szab. társulatnál rendszeresített gépészeti állásra pályázatot hirdetek.

A stabil condensatiós gőzgépek kezelését igazoló bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványok, a társulat igazgatóságához **1. évi október hó 31-éig** nyújtandók be.

A gépész szelevényen köteles lakni.

Javadalmazás: 500 (ötszáz) frt évi fizetés 3 (három) havi eséplési szabadság idővel.

Elektrotechnikai vizsgával bírók előnyben részesülnek.

Az állás **1899. évi január hó 1-én** foglalandó el.

Szelevény (J. N. K. Szolnok m.)
1898. szeptember 29.

Kerekes József s. k.
társ. igazgató főmérnök.

Külföldesség: poloska, moly, konyhabogár és bolha ellen.

Zacherlin

Pusztító hatása! Pusztít mindenféle férgemet, mint semmi más szer, azért híres és keresett az egész világon, mint egyetlen a maga nemében.

ISMERTETŐ JELE: 1. a lepecsételt palack.
2. a ZACHERL név.

Kapható helyben:

Bagossy József és Bagossy Gábor kereskedő uraknál.

8-7

A legjobb háziszernek bizonyult, az emésztés rendezésére, a rendes vérkeringésre, az elromlott és hibás vért eltávolítani. **A fő-kellék, az egészség megtartására,** ugyszintén gyors és biztos gyógyítása a gyomorhajának, p. o. étvágy hiányáról, savanyú felbűfögésnél, fel-fuvódásnál, hányinger, test és gyomorlajás, gyomorgörcs, tüdővész a gyomornak elnyálkásodás, vértódlás, hőmorholden és női betegségeknel, bélbetegségeknel 40 év óta bizonyult legjobbnek.

Minden gyulladás gyógyítására sebet, dagadatot, biztosan gyógyít. Tejmegakadás és el-keményedésnél, a női emlőknél, a gyermek el-választásnál, vérdaganat, pokolvár, körömdaganat, az ugynevezett fereg a kézen vagy lábujjon; el-keményedés dagadás, nyakdaganat; zsirkínő-véseknél sb. 50 év óta jónak bizonyult.

Dr. Rosa élet Balsama

Prágai házi flastrom

B. Fagner gyógyszerésznél Prágában 203. IV.

Élénken tartja az emésztő képességet, tiszta és egészséges vért csinál és biztos világ-elterjedt nép-háziszser.

A gyógyulás fájdalom nélkül történik a flastrom hűtése alatt.

1 Palack 50 kr. dupla palack 1 frt. portón 20 kr. t.

1 Doboz 25-30 kr. portón 6 krral több.

Ó vás! Mindenki az eredeti protapartumot kérje B. Fagner gyógyszerésznél kés áltett Prágában és vigyázzon, hogy minden oldalon Dr. Rosa védje-ge legyen, az egyik oldalon a gömbölyű, a másik oldalon a háromszög védjegy.

Mindenki aki utánzotlat bemutatt díjaztatik.

Ezer és ezer köszönő levelek a világ minden részéből.

RAKTÁRAK: Török J. Budapest és A. Fagner, Budapest főraktár a készítőnél B. Prág-ner, Apotheke zum schwarzen Adler in Prag, Ecke der Sportergasse Nr. 203

Posta küldemények fordulattal.

Helyben **Vladár Sándor** gyógyszerésznél.

26-21

HIRDETÉSEK
lapunk kiadóhivatalában
felvételnek.

Csongrád, 1898. Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában.